№ 219. Łódź Wtorek 17 sierpnia 1920 roku. Rok III.

GŁOS POLSKI

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Cena numeru pojedyńczego mrk. 2. | Adres Redakcji i Administracji: Piotrkowska 106. Telefon 199. | Redaktor, lub jego zastępca przyjmują wyłącznie od 5—6 pa po
Rękopisów niezamówionych Redakcja nie zwraca.

Zwycięska kontrakcja wojsk polskich.

Walki wojsk Rzeczypospolitej.

Warszawa, 16 sierpnia (PAT). Komunikat sztabu generalnego wojsk polskich z dnia 16 sierpnia 1920 roku.

Front północny: Zapoczątkowana przez gen. Sikorskiego kontrakcja naszej armji północnej pomimo nader trudnych warunków rozwija się w dalszym ciągu nader pomyślnie. Nie bacząc na ciężkie straty i zacięty opór przeciwnika, który przeciwstawił naszym siłom w tym rejonie aż 10 dywizji, Oddziały armji północnej na całej linji posuwają się naprzód. Dnia 16 b. m. odzyskano po ciężkich walkach Ciechanów. Nieprzyjaciel w poszczególnych punktach rozpoczął już gorączkowy odwrót. Lotnicy nasi których współdziałanie daje świetne rezultaty, ostrzeliwują cofające się kolumny przeciwnika potęgując ich popłoch. — Liczba jeńców znaczna. Rezultaty te dają się już odczuwać nader dodatnio w armji naszej, broniącej stolicy, gdyż nacisk od północy w kierunku na Zegrze i Dębne osłabł bardzo znacznie. Gwałtowne walki natomiast miały miejsce w ciągu całego 15 i 16 sierpnia w rejonie Radzymina, oraz na odcinku południowym przyczółka, bronionym przez dzielne wojska poznańskie. Oddziały nasze prowadzone pod Radzyminem osobiście przez gen. Rządkowskiego i Zeligowskiego, oraz pułk. Burhardta parokrotnie przechodziły do walki wręcz paraliżując całkowicie ataki nieprzyjaciela. W rezultacie nietylko że zdołano utrzymać w całości nakazaną linję obronną, lecz w poszczególnych punktach samorzutnie posunięto się nawet naprzód. Zdobyto znaczniejszą liczbę jeńców i ujęto dowódcę brygady oraz komisarza bolszewickiego.

Ze szczególnem uznaniem należy podkreślić bohaterską śmierć ks. kapelana Ignacego Skorupki 8-ej dywizji piechoty który w stule i z krzyżem w ręku przodował atakującym oddziałom.

Front środkowy: W dniu 16 armje frontu środkowego rozpoczęły kontrofenzywę w większym stylu, pod bezpośrednim kierownictwem Naczelnego Wodza. Po gwałtownym marszu ponad 40 kilometrów, z linji Wieprzu, już w południe oddziały 14 dywizji osiągnęły Garwolin, otaczając w ten sposób nieprzyjaciela, który pod Maciejowicami probował przeprawić się przez Wisłę. Zdobycz już dotychczas znaczna. Prawe skrzydło 4 armji przełamując opór nieprzyjaciela pod Kockiem, zdobyło 1 działo, 14 karabinów maszynowych i około 200 jeńców. Armje postępują w walkach szybko naprzód.

Front południowy: Celem wyrzucenia oddziałów nieprzyjacielskich które pod Sokalem i między Kamionką Strumiłową, a Buskiem przeszły na lewy brzeg Bugu zarządzono kontrakcję. Na północ od Złoczowa, Borowa i wzdłuż Strypy odparto lokalne ataki nieprzyjaciela.

Naczelne dowództwo wojsk polskich
Sztab generalny.

Odezwa Prezydjum Ministrów.

WARSZAWA, 16 sierpnia. (PAT).

Obywatele Warszawy!

Rząd otrzymał wiadomość o zwycięskim pochodzie armji polskiej na skrzydło wroga, atakującego Warszawę. Wojska nasze pod osobistym dowództwem Naczelnego Wodza osiągnęły już linję Garwolin—Żelechów—Parczew.

Z północy donoszą o rozbiciu 4 bolszewickich dywizji.

Na linji obronnej przed Warszawą zacięty atak nieprzyjaciela krwawo odparto.

Obywatele Warszawy!

Wytężcie wszystkie siły, celem niesienia pomocy naszym wojskom i jego bohaterskim wysiłkom dla osiągnięcia zwycięstwa.

Prezydjum Ministrów.

Warszawa dnia 16, 20 r.

(Telefonem od nasz. koresp. warsz.).

W uzupełnieniu powyższych wiadomości, dowiadujemy się następujących szczegółów walk w pierwszym dniu zwycięskiej kontrakcji: Z Ciechanowa i Pułtuska bolszewików odparto.

Na południe od Warszawy wypad w kierunku na Garwolin na 60 kilometrów wgłąb linji bolszewickich wywołał na tyłach bolszewickich olbrzymie zamieszanie.

W związku z tą akcją pod Warszawą bolszewicy cofnęli się od Radzymina.

W Warszawie wiadomości z frontu wywołały nastrój entuzjastyczny.

Generał Weygand o położeniu militarnem.

Gotów jest wziąć na siebie odpowiedzialność za dalszą akcję wojsk polskich.

(Telefonem od naszego warsz. korespondenta).

Paryski „Le Temps" donosi, że generał Weygand w ostatnim raporcie stwierdził, iż położenie militarne armji polskiej tak dalece się poprawiło, że gotów jest wziąć na siebie odpowiedzialność za dalszą akcję wojskową armji polskiej.

Członkowie rządu na froncie bojowym.

(Telefonem od naszego koresp. warsz.).

W niedzielę, jak się dowiadujemy, prezes ministrów, Witos, oraz prezydent spraw wewnętrznych, Skulski, zwiedzili odcinek jednej z dywizji, broniących Warszawę. Obaj ministrowie udali się pociągiem pancernym na linję najbardziej wysuniętych okopów. Pociąg, którym jechali, był ostrzeliwany przez artylerję rosyjską.

Po zwiedzeniu czołowych pozycji, ministrowie udali się na pozycje artylerji lekkiej i ciężkiej, gdzie spędzili czas dłuższy wśród żołnierzy i oficerów.

Ministrowie stwierdzili wielki zapał w wojsku, wiarę w zwycięstwo, wzorową dyscyplinę i porządek.

Inni członkowie rządu zwiedzili wczoraj również różne odcinki frontu pod Warszawą. Wiceprezydent Daszyński i minister oświaty, Rataj, zwiedzili front w czasie bitwy. Grabski i Sliwiński udali się na stanowisko jednej z dywizji.

Z Rady ministrów.

Warszawa, 16 sierpnia. (Tel. wł.) „Gł. Pol."). Wczoraj obradowała Rada ministrów nad sprawami bieżącemi. Po zakończeniu posiedzenia kilku ministrów udało się na front.

Marszałek na froncie.

Warszawa, 16 sierpnia, (PAT). Z kancelarji sejmowej komunikują, że marszałek Sejmu Trąmpczyński udał się w niedzielę 15-go sierpnia na front 15-tej dywizji poznańskiej, gdzie rodzielił podarunki między żołnierzy.

Wymiana radjotelegramów między Rosją a Niemcami.

(Telefonem od naszego koresp. warsz.).

„Berliner Tageblatt" donosi: Rząd niemiecki otrzymał z Moskwy następującą depeszę:

„Bardzo pilne! Chcemy dowiedzieć się, czy wojska polskie, które wycofują się na tereny plebiscytowe, są rozbrajane i internowane. Prosimy rząd niemiecki o rychłą odpowiedź. Cziczerin".

Jak donosi „Berliner Tageblatt": Rząd niemiecki w imię ścisłej neutralności zawiadamia rząd sowiecki, że wszelkie oddziały polskie, które ukazałyby się na terytorjum niemieckiem, będą rozbrajane i internowane.

„Okupacja" bolszewicka.

Gdańsk, 16 sierpnia. (PAT). Dzisiejsze pisma donoszą z Kopenhagi: Wedle dziennika „Izwiestja" rząd sowietów stosuje bezwzględny teror wobec wszystkich polskich właścicieli ziemskich, jako też wobec polaków, którzy brali udział w walkach przeciw Rosji sowieckiej. Dalej zarządził rząd sowiecki konfiskatę wszystkich produktów rolnych oraz broni znajdującej się w posiadaniu ludności polskiej. We wszystkich miastach i miasteczkach polskich zakwaterowano wojska czerwone dla utrzymania porządku.

Wyjazd dziennikarzy do Mińska.

WARSZAWA, 16 sierpnia. (Tel. wł. „Gł. Pol."). Na środę wyznaczony został wyjazd dziennikarzy do Mińska na rokowania pokojowe.

Trocki w Mińsku.

WIEDEŃ, 16 sierpnia. (P.A.T.). „Telegraphen Compagnie" donosi z Kopenhagi. — Trocki przybył do Mińska i będzie prowadził rokowania pokojowe, które mają się rozpocząć w poniedziałek.

Radek w Mińsku.

LONDYN, 16 sierpnia. Pat. Havas. „Times" podaje wiadomość jakoby Radek Sobelson miał być wyznaczony na przewodniczącego sowieckiej delegacji rozejmowej, która udała się do Mińska.

Wskazówka dla sowietów.

Wiedeń, 16 sierpnia. (PAT). B. K. donosi z Kopenhagi: Jak podaje „Daily News" Kamieniew telegraficznie zawiadomił swój rząd, że jest bezwarunkowo konieczne, aby rząd sowietów trzymał się bardzo ściśle ogłoszonych warunków pokojowych.

Bolszewicy w Działdowie.

Wiedeń, 16 sierpnia. (PAT). „Neue Freie Presse" zamieszcza następującą informację z dn. 15 b. m.: Wczoraj około godz. 10 weszły do Działdowa wojska rosyjskie. Zastępca burmistrza, niemiec, otrzymał od komisarza sowieckiego rozkaz, aby objął samorząd miasta i utworzył komitet obywatelski z warunkiem, że do tego komitetu nie może należeć żaden polak. Burmistrz miasta wyraził radość z powodu uwolnienia miasta z pod nieznośnego terroru ostatnich miesięcy. W odpowiedzi komisarz sowiecki pod-

nosząc rękę, jak do przysięgi, oświadczył: Przyrzekam, że nie opuścimy tego niemieckiego kraju dopóki nie będzie on znowu niemcom zwrócony.

Lęk i radość Niemiec.

Chorsea, 16 sierpnia. (Pat.) — Radjo. Jak stwierdzają dzienniki angielskie, Niemcy patrzą ze strachem na zbliżającą się do nich grozę pochodu bolszewików. Jednakże objawiają radość z powodu klęski polaków. W Niemczech liczą się z możliwością rozruchów komunistycznych. Radek, o którym depesze angielskie piszą, że ma większą władzę i wpływy, niż sam Trocki, bawi w Berlinie i pragnie stamtąd rozniecić rewolucję światową. Wogóle Berlin i Wiedeń są dziś największymi centrami bolszewickimi, z których propaganda rozchodzi się na cały świat.

Niemcy zatrzymują wojskowe transporty francuskie.

Königswusterhausen, 16 sierpnia. (Pat.) Radjo. Donoszą z Berlina: W Raciborzu związek niemieckich pracowników kolejowych zatrzymał rano transport oddziałów francuskich. Pociąg przesunięto na tor boczny i oddano pod straż robotników związku. Zatrzymano również pociągi transportowe, idące ze stacji Worku. Pracownicy żądają, aby w czasie wojny rosyjsko-polskiej nie odbywały się żadne przesunięcia wojsk koalicyjnych, pozostających na Górnym Śląsku.

Milicja w Prusach Wschodnich.

Nauen, 16 sierpnia. (PAT). Rad. Prezydent Prus wschodnich wydał do ludności odezwę, w której zezwala na utworzenie granicznych niemiejscowych milicji w celu ochrony kraju i zachowania neutralności. W milicji tej mają brać udział wszystkie warstwy ludności.

Niemcy przechodzą do armji bolszewickiej.

Gdańsk, 16 sierpnia. (PAT). Dzisiejszy „Dziennik gdański" na podstawie informacji naocznych świadków donosi, że w nocy przechodzi przeciętnie do 2000 niemców przez granicę pruską do armji bolszewickiej. Wśród nich znajdują się nietylko komuniści, ale i oficerowie i żołnierze byłej armji niemieckiej o skrajnych przekonaniach reakcyjnych.

Śmierć dla szpiegów.

Poznań, 16 sierpnia. (PAT). Wyrokiem sądu doraźnego przy sądzie wojskowym okręgu generalnego poznańskiego dnia 14 zasądzeni zostali: 1) Erich Bock z Bralina za uprawianie szpiegostwa na rzecz Niemiec, przyjmowanie szpiegów niemieckich u siebie i udzielanie im pomocy oraz namawianie innych osób do szpiegostwa na karę śmierci przez rozstrzelanie. 2) Szeregowiec Jerzy Goeppert z kompanji sztabowej D.O.G. za zbrodnię zdrady wojennej, której się dopuścił przez zabieranie ekspedycji D.O.G. ściśle poufnych i tajnych pism i za przesyłanie ich szpiegowi niemieckiemu Bockowi na wydalenie z wojska, utratę obywatelskich praw honorowych i karę śmierci przez rozstrzelanie. Obydwa wyroki wykonano dnia 15 sierpnia b.r. o godz. 7 rano.

Pertraktacje państw ententy w sprawie polsko-rosyjskiej

Ljon, 16 sierpnia. (P. A. T.). Radjo. Dyplomatyczne pertraktacje ciągnęły się przez całą sobotę naprzemian w Paryżu i Londynie, mając na celu porozumienie się w kwestji polsko-rosyjskiej. W Paryżu przedstawiciele Stanów Zjednoczonych i Włoch brali udział w pertraktacjach. Peleolog widywał się z charge d'afaires Stanów Zjednoczonych, ambasadorem włoskim hr. Bone Langarem i ambasadorem angielskim, lordem Derby. **Według pism francuskich charakterystyką sytuacji jest to, że cztery mocarstwa, których przedstawiciele obradowali, rozdzieliły się na dwa obozy. Z jednej strony Francja i Ameryka, które, jak wiadomo podpisały wspólną deklarację w kwestji sowietów, których nie chcą uznawać, z drugiej zaś strony Anglja i Włochy, które nie życzą sobie zrywać z bolszewikami.** Jednak daje się zauważyć, że pertraktacje w Paryżu i Londynie odbywały się przy doskonałym nastroju. Wzajemne usposobienie obradujących pozwalało spodziewać się, że bardzo prędko dojdzie do kompletnego porozumienia.

Stanowisko Stanów Zjednoczonych.

Wiedeń, 16 sierpnia (PAT) — W. B. K. donosi: Na zapytanie rządu włoskiego, jakie stanowisko zajmą Stany Zjednoczone w sprawie polsko-rosyjskiej, rząd Stanów Zjednoczonych odpowiedział obszerną notą, w której między innymi zaznacza: Rząd i naród Stanów Zjednoczonych życzą sobie niezwisłości politycznej i nietykalności terytorjalnej Polski. Stany Zjednoczone będą dążyły do osiągnięcia tego celu wszelkimi środkami. Nie mamy nic przeciwko krokom, zmierzającym do rozwiązania pokojowego. Nie możemy jednak współdziałać w rozszerzeniu rokowań pokojowych aż do skutku, do rozmiaru konferencji pokojowej, która prawdopodobnie wydałaby 2 rezultaty: Uznanie rządu bolszewickiego i rozkawałkowanie Rosji. Nie wątpimy, że odnowiona wojna i zjednoczona Rosja odegra znowu rolę kierującą na świecie. Wszystkie żywotne zagadnienia rosyjskie, powinny być narazie o ile to jest możliwe nierozstrzygnięte. Z tego powodu rząd Stanów Zjednoczonych odmówił uznania niezawisłości państw baltyckich.

Stany Zjednoczone również nie zgodziły się na decyzję Rady Najwyższej w Paryżu co do uznania niezawisłości, tak zwanej republiki gruzińskiej i Azejberdżanu. W dalszym ciągu nota wyraża nadzieję, że Rosja znajdzie sposób i drogę, aby okazać swoją wolę i cele.

Streszczając stanowisko Stanów Zjednoczonych przyjąłby z zadowoleniem do wiadomości oświadczenie państw sprzymierzonych i zaprzyjaźnionych, któreby gwarantowały poszanowanie nietylko terytorjów, ale i prawdziwych granic Rosji. **Ściśle biorąc granice te powinny obejmować całą dawną Rosję, z wyjątkiem Finlandji, Polski i tych obszarów które stanowią część państwa armeńskiego.** Powinno być uchwalone, że przekroczenie w ten sposób wytoczonej linji granicznej przez Polskę lub przez inne państwa nie będzie dozwolone. Tylko w ten sposób można będzie wytrącić rządowi bolszewickiemu fałszywy ale skuteczny apel do nacjonalizmu rosyjskiego.

Nota kończy się słowami „Gdy naród rosyjski będzie zabezpieczony przed niebezpieczeństwem inwazji i jakiegokolwiek pogwałcenia jego obrazu, wystąpi wówczas no pewno przeciwko filozofji społecznej, która przenosi ujmę jego honorowi i przeciwko teorji, która go gnębi. Podane wyżej linje wytyczne mogą liczyć na popacie Stanów Zjednoczonych".

Stanowisko Francji.

Paryż, 16 sierpnia (PAT). Hav. „Temps", omawiając sytuację polityczną mówi, że przedewszystkiem zaprzeczyć trzeba niedorzecznej plotce o ekspedycji wojskowej do Rosji. Nie leży ona w zamiarach ani Francji ani Anglji. Polityka francuska kieruje się zasadą, przyjętą także w Londynie, że rosjanie muszą mieć wolność rządzenia się według tej woli.

Francja jest skłonna do uznania każdego rządu rosyjskiego, który na terytorjum podlegającym jego władzy może być uważany za rząd sprawujący władzę ze zgodą rządzonych. Francja w tej myśli uznała rząd gen. Wrangla, jako rząd de facto. Byłaby także skłonna do uznania rządu w Moskwie pod warunkiem, że wykaże on, iż jest reprezentantem woli narodu, nie zaś tylko jednej grupy komunistów.

Kwestja długu rosyjskiego jest sprawą drugorzędną, nie leży w mocy aljantów, aby bolszewicy dali Polsce warunki pokojowe, któreby nie naruszały jej niezawisłości politycznej i całości terytorjalnej. Natomiast w zupełności zależy od aljantów, ażeby kryzys doby obecnej nie wytworzył sytuacji któraby pozwoliła Niemcom podeptać traktat wersalski, a bolszewikom wzniecić wojnę domową na ziemi aljantów.

Koalicja a sprawa wojny polsko-rosyjskiej.

Paryż, 16 sierpnia. (PAT). Havas. Sytuacja Polski nie przestaje zajmować prasy tutejszej, która ostro krytykuje angielskie koła robotnicze za wywieranie wpływów na francuską politykę zagraniczną. „Figaro" daje wyraz nadziei, że nie będzie udzielone pozwolenie na przyjazd do Francji delegacji, która miała przyjechać w celu odbycia odnośnych narad z generalną konfederacją pracy i francuską partją socjalistyczną.

Londyn, 16 sierpnia. (PAT) Havas. „Observere" pisze: Naszym niewzruszonym celem jest przywrócenie pokoju na całym globie. Sprawa pokoju z Rosją jest zaledwie pierwszym etapem tej naszej akcji pokojowej. Miejmy nadzieję, że trwałe porozumienie z Francją zostanie natychmiast przywrócone na nowych podstawach.

Opinja „Matina".

Wiedeń, 16 sierpnia. (PAT). W. B. K. donosi z Paryża: „Matin" omawia w dłuższym artykule stanowisko Francji wobec Rosji. Francja pragnie utrzymać stosunki serdecznej przyjaźni do Anglji, jednak rząd angielski nie może żądać, żeby polityka zagraniczna **Francji była zależna od polityki wyborczej Lloyda Georgea.**

Millerand nie może zmienić zasad, wyrażonych w odpowiedzi na notę amerykańską. Nie można sobie wprost wyobrazić, aby Lloyd George miał pozwolić narzucić sobie przez komitet wykonawczy robotniczy uznania sowietów. Bolszewicy nie mają żadnych zasad, gdyż głosząc, że są antymilitarystami, utrzymują znaczną armję, jako w obronie proletarjatu zmuszają robotników do 10 — 12 godzin pracy. Jest to szczególny rewolucjonizm, który chce wywrzeć nacisk na Europę groźbą panslawizmu i rozbudzeniem pangermanizmu. Zdaniem rządu francuskiego Polska powinna zostać wolną i nienaruszoną. Sowiety rosyjskie powinny powołać zgromadzenie ustawodawcze, wybrane w drodze normalnej, któreby było wyrazem woli narodu rosyjskiego. Wobec czego, że rząd Lloyd Georgea nie popiera wszystkich wariantów w sprawie Polski, zaznaczyła Francja przez uznanie rządu Wrangla, że nie przyjmie pokoju, podyktowanego przez bolszewików. Z drugiej strony Millerand wobec tego, że Kamieniew zaproponował uznanie długu Francji, chcąc przez to pominąć inne warunki Francji, postanowił zakazać przedstawicielom Francji wszelkiej komunikacji z delegatami bolszewickimi w Londynie. Ten krok Millerand wskazuje wyraźnie, że nie będzie można kupić zgody Francji za jakąkolwiek akcję, skierowaną przeciwko niezawisłości jednego z narodów.

Włoski ambasador w Moskwie?

Paryż, 15 sierpnia (PAT). Hav. „Temps" donosi, że rząd nie otrzymał dotychczas potwierdzenia wiadomości, zawartej w depeszy, jaką otrzymał „New York Herald" z Londynu, a według której rząd włoski mianował jakoby markiza Delletoretta włoskim ambasadorem w Moskwie.

O rząd Wrangla.

Wiedeń, 16 sierpnia. (PAT). B. K. donosi z Paryża: Odpowiedź Stanów Zjednoczonych, jaka będzie przysłana na notę francuską, stwierdza zgodę Stanów Zjednoczonych na zasady, wyrażone w nocie francuskiej w sprawie rosyjskiej. Wiadomości, jakie otrzymano w Paryżu z Waszyngtonu, twierdzą jednak, że Stany Zjednoczone oświadczą w tej odpowiedzi, iż nie mogą uznać w chwili obecnej rządu Wrangla.

Londyn, 16 sierpnia. (PAT). Havas. „Daily Telegraph" podaje pogląd, że uznanie przez rząd francuski rządu gen. Wrangla w żadnym razie nie nadwyręży serdecznych stosunków, jakie panują między Francją a Anglją, a tem mniej ich wspólnej akcji, mającej na celu ochronę traktatu wersalskiego.

Stany Zjednoczone wobec Wrangla

Waszyngton, 15 (Pat.). Havas. W odpowiedzi na zapytanie dziennikarzy co do uznania rządu generała Wrangla, sekretarz stanu oświadczył, że uznanie to nie będzie w sprzeczności z niedawnym oświadczeniem Stanów Zjednoczonych o ile gen. Wrangel będzie w możności stworzyć rząd stały i oparty na większości narodu rosyjskiego.

Rumunja ma pomóc Polsce.

Paryż, 16 sierpnia. (PAT). Rumuńskie biuro prasowe przynosi z zastrzeżeniem oświadczenie gen. Datta, że rząd rumuński otrzymał notę rządów paryskiego i londyńskiego wzywającą Rumunję do natychmiastowego militarnego poparcia Polski przeciw armji sowietów.

Kurs marki polskiej w Gdańsku.

Gdańsk, 16 sierpnia. (PAT). Kurs marki polskiej nieco się poprawił, wynosił w południe 19.50, przekaz na Warszawę 18. W Berlinie kurs marki polskiej wynosi dzisiaj 19 do 19.75. Nota Kriesa 202.

Nowiny w kilku słowach.

—o—

— D'Annunzio postanowił proklamować niepodległość Rjeki w dniu 11-ym września.

— W dniu jutrzejszym delegaci robotników angielskich przyjadą do Paryża.

— Francuska komisja rządząca zniosła stan oblężenia w zagłębiu Saary. Rokowania między koalicją a organizacjami są w toku.

Postrach.

Jeden ze starszych żołnierzy polskich, który podczas obecnej wojny w wielu uczestniczył bitwach i zmienne losów przechodził koleje, przesłał „Nowej Reformie" następujące uwagi godne spostrzeżenia:

Największem dla żołnierza nieszczęściem w walce, jest uczucie strachu. Strach odbiera przytomność, świadomość chwili; żołnierz w strachu traci zimną krew. Gdyby się nie bał, mógłby nieraz, szczególnie w walce na białą broń, wykorzystać moment odpowiedni, uskoczyć, zgiąć się, odparować pchnięcie. Wystraszony traci zmysł orjentacyjny, oczy się mu tylko świecą i zwyczajnie taki żołnierz ginie podczas ataku pchnięty gdzieś w bok lub plecy.

Gorzej jeżeli „strach" oddziaływa na masy. — Trwoga mas powoduje często katastrofę.

W stosunku polaków do moskali, całe pokolenia wychowywały się u nas w strachu przed kozakami. W szkołach już nasłuchaliśmy się tyle o Syberze i kozakach. Ten strach przed kozakiem i Sybirem wchłaniany od dzieciństwa, nie pozostał bez wpływu na fronty w walkach państw centralnych z Rosją. Kiedy zwiady i patrole doniosły, że naprzeciwko stoją pułki odeskie, kazańskie, finlandzkie—żołnierz przyjmował to ze spokojem. Szedł w bój śmiało i bił się dzielnie i zwyciężał. Gdy jednak doniesiono, że spodziewamy się ataku kozaków, lub że naprzeciwko stoją sybirskie pułki—wśród żołnierzy nastawało ponure milczenie. Każdy skupiał się w sobie, modlił się, kajał, ogarniał go już strach, który wyniósł z domu, ze szkoły, z towarzystw.

Z czasem dopiero nabrał żołnierz przekonania, że i ci „sybiracy" to nie ludożercy, ale zwykli rosyjscy rołnierze, że tych kozaków nie ma się co obawiać. Czuwaj, patrz... ujrzysz kozaka... nie dopuść go do siebie na 1000 kroków! Wówczas i kozak nie straszny. Co innego zniemacka. Tu już w starciu walczy człowiek z człowiekiem o życie!

W różnych głosach opowieści z frontu—rozsiewa się trwożne wieści, a tych wieści słuchają młodzi ludzie, którzy za tydzień pójdą na front, i mimo woli tych strachem się przejmują. Jeden przed drugim udaje zucha, ale w zanadrzu jest już u niego zarodek strachu. Skąd się bierze ten strach masowy? Nie przychodzi on z frontu, lecz przeciwnie, nadpływa od tyłów ku frontowi. Uchodźcy, maruderzy, bajczarze, dostarczają przeobfitej strawy. Mówi się i pisze: drą pasy z ludzi, wycinają im gwiazdki na ramionach, wyłupują oczy, obcinają uszy, nosy. Dla rozbudzenia uczuć patrjotycznych wewnątrz kraju (całkiem fałszywa droga) mówi się bezkrytycznie o bestjalstwie wojsk rosyjskich, o znęcaniu się nad naszymi oficerami i żołnierzami.

Temi wiadomościami przejmuje się młody oficer, młody żołnierz idący w pole. Matka w cztery oczy szepce swojemu synowi: bój się Boga, uważaj na siebie, słyszysz przecie, jak tam okrutnie mordują. Injekcję strachu już zaszczepia w duszę kochanego syna.

Dzienniki, rozpisujące się na temat tych okrucieństw, dostają się na front: posyła się je z miłości dla żołnierzy. Przemęczonie wojenne, zdenerwowanie czyni żołnierza na wrażenia mniej odpornym. Gdy jeszcze przeczyta dzienniki z takiemi wiadomościami, nie może obronić się nieraz przed... strachem.

Kto zna psychologję wojny, bitew, ataków, nagłych potyczek, ten wie, że są momenty straszne, krwawe, nieludzkie, ale są i bitwy, po których jeńca jego przeciwnik traktuje jak brata. Zależy to od chwili. Nie trzeba jednak generalizować faktów, wewnątrz kraju siać postrach i oddziaływać w ten sposób ujemnie na sam front.

W tych dniach powróciło dużo naszych starych jeńców z niewoli. Jedni jechali pod płaszczykiem niemców, drudzy przedzierali się przez Rumunję, wreszcie inni wprost przedarli się przez front. — Opowiadają oni, że tyły bolszewickie są słabe, żołnierze są głodni, zniechęceni. Chłop rosyjski, chłop sybirski, nie jest absolutnie bolszewikiem i nic bolszewikom dać nie chce, bo sam już ma bardzo niewiele.

Niechże więc „tyły" nie sieją postrachów, równie nieuzasadnionych, jak szkodliwych. Żołnierz musi iść w pole bez infekcji postrachu, musi iść w przekonaniu, że idzie zwyciężać wroga, który wcale nie jest tak straszny, jak mu go nieraz malowano.

Warszawa.

Pomoc Sejmu żołnierzowi w polu.

(w) Celem przyjścia z pomocą doraźną żołnierzowi, walczącemu na froncie, powstała pod protektoratem marszałka Sejmu instytucja pod nazwą „Pomoc Sejmu żołnierzowi w polu". Instytucję tę tworzą członkowie Sejmu ustawodawczego oraz urzędnicy biura. Administrację i kontrolę prowadzić mają, jako funkcję honorową, osoby, wyznaczone przez marszałka Sejmu. Głównem zadaniem instytucji będzie zbieranie i podział darów oraz przewożenie i rozdawanie ich żołnierzom na froncie. Fundusze instytucji stanowią: 1) dobrowolne składki posłów i urzędników, 2) ofiary w gotowiźnie i w naturze od instytucji i osób postronnych. Z pierwszym transportem darów dla żołnierza w polu wyjechali w poniedziałek, dn. 16 posłowie ks. Kaczyński i Gdyk, oraz panowie Pomorski, Kamiński i panna Żułkowska.

Wobec możliwości pojawienia się samolotów nieprzyjacielskich.

(Rozporządzenie Dowództwa miasta).

Ze względu na możliwość pojawienia się samolotów nieprzyjacielskich zarządzam i podaję do wiadomości wszystkich władz wojskowych, cywilnych i ludności:

1. Samoloty własne, bez względu na typ, mają na obu skrzydłach wymalowane kwadraty, podzielone na cztery pola i obramienia naprzemian białe i czerwone.

2. Samoloty sowieckie mają na skrzydłach gwiazdę czerwoną, na sterze takież koło.

3. Samoloty państw sprzymierzonych mają na skrzydłach wielobarwne koła, na sterze takież pasy pionowe (samolot włoski ma zabarwione końce skrzydeł.

4. Na wypadek pojawienia się samolotów obcych, lub niepewnych należy zawiadamiać władze i posterunki wojskowe, leżące w kierunku lotu, tudzież donosić natychmiast telefonicznie do D. O. Gen. wydział I.

5. Koniecznem jest współdziałanie władz i ludności cywilnej dla jaknajszybszego zawiadomienia władz wojskowych.

6. Poszczególnym osobom wojskowym i posterunkom zabraniam otwierania ognia do samolotów, nawet bezsprzecznie nieprzyjacielskich, winni to natomiast zarządzić w wypadku nie budzącym wątpliwości poszczególni dowódcy kompanji i baterji w górę, używając przedewszystkiem karabinów maszynowych.

7. Ludności cywilnej w miastach poleca się na wypadek pojawienia się samolotów nieprzyjacielskich nad miastem chronienie się do najbliższych bram.

Biłyk
Major i D-ca Miasta.

Łódź.

Z Rady Miejskiej.

Najbliższe posiedzenie Rady Miejskiej odbędzie się jutro w środę, o godz, 6 po poł. w sali posiedzeń Rady Miejskiej przy ul Średniej 14.

Porządek dzienny obejmuje: I. Komunikaty. II. Wybory; a) 6 członków komisji administracyjnej jednorazowego podatku na rzecz ofiar wojny (zg. z post. R. M. z dnia 11. 8. 1920 r., b. 4 członków komisji skarbowej na czas nieobecności. III. Referaty komisji skarbowej i do spraw ogólnych w sprawie: 1) wniosku radnego r. Nowosielskiego w przedmiocie zlikwidowania niektórych wydziałów zarządu miejskiego, oraz ogólnego zredukowania personelu pracowników miejskich; 2) wniosku rad. Chwalbińskiego i tow. w przedmiocie podniesienia zapomogi na obiady dla młodzieży szkół średnich IV. Wnioski: a) Magistratu w sprawie: 1) uzupełnienia ustawy o miejskim podatku od dochodu; 2) zatwierdzenia statutu o miejskim podatku gruntowym; 3) zatwierdzenie podatku o poborze miejskiej opłaty kancelaryjnej; 4) nabycia od Zarzewskiej i Kapłana placów, położonych na Bałutach, w pobliżu ul. Marysińskiej; 5) nabycia od Tow. Akc. K. Szeiblera nieruchomości, położonej przy ul. Przędzalnianej; 6) zatwierdzenia statutu Związku specjalnego dla budowy i wykorzystania linji kolejowej Łódź—Rokiciny—Tomaszów; b) frakcji P. P. S. w sprawie: 1) uzyskania niezbędnych pomieszczeń szpitalnych dla żołnierzy; 2) opodatkowanie klas posiadających na sprawy związane z obroną Ojczyzny; 3) konfiskaty złota i przedmiotów zbytku; 4) zarekwirowania wszelkich pojazdów dla przewozu rannych; 5) zakazu wywozu złota i kosztowności; 6) konfiskaty majątków, opuszczającym z tchórzostwa granice Państwa. V. Referat komitetu senjorów w sprawie zmniejszenia wygórowanych cen na zboża z nowych tegorocznych zbiorów, ustanowionych okólnikiem P. U. Z. Nr. 184.

Ze Straży Obywatelskiej na m. Łódź.

Wezwanie do ochotników.

K-nda S. O. na m. Łódź wzywa wszystkich ochotników, zapisanych w biurach zaciągowych S. O. przy ul. Czerwonej 8 i ul. Nawrot 23 do gremjalnego stawienia się w dniu 18 sierpnia przy ul. Czerwonej № 8, jak również zapisanych w biurach przy ul. Zgierskiej 7, Aleksandrowskiej 51 i Alei Kościuszki 21 — do stawienia się przy ul. Nawrot 23 w dniu 19 sierpnia o tejże godzinie.

Wszyscy ochotnicy winni mieć przy sobie wydane im przez biura zaciągowe S. O. zaświadczenia, o ile więc ktokolwiek z zapisanych dokument ten w biurze zaciągu pozostawił — winien natychmiast takowy w biurze odnośnem odebrać.

—

Ochotnicy, którzy zapisali się w biurach zaciągu, lecz zobowiązania dotąd nie podpisali — winni natychmiast do odnośnego biura zaciągu zgłosić się i zobowiązanie podpisać.

Straż Obywatelska w Województwie Łódzkiem.

Wojewoda łódzki zamianował na komendantów Straży Obywatelskiej w okręgu wojewódzkim osoby następujące:

Na komendanta powiatu brzezińskiego p. Zygmunta Bobińskiego, pow. kaliskiego p. Zygmunta Hrowińskiego, pow. kolskiego p. Czesława Freudenreicha, powiatu konińskiego p. Tadeusza Swinarskiego, pow. łęczyckiego p. Ignacego Kamińskiego, pow. łaskiego p. Janusza Szweicera, pow. łódzkiego czasowo p. Piotra Gallusa, inspektora samorządu gminnego, pow. piotrkowskiego p. Filipa Heniga, pow. słupeckiego p. Stanisława Formańskiego, pow. sieradzkiego p. Stefana Walewskiego, pow. radomskiego p. Mieczysława Więckowskiego, pow. tureckiego p. Bolesława Łajewskiego, pow. wieluńskiego p. Wacława Kurtyłowskiego.

Jako zastępcy komendanta na Województwo Łódzkie p. Wagnera zamianowani zostali pp. A. Lindner i L. Waszkiewicz.

Robotnicy-partyzanci

Wśród sfer robotniczych naszego miasta powstała myśl zorganizowania oddziałów partyzanckich do walki z nieprzyjacielem. W najbliższym czasie ma wyruszyć na front oddział partyzancki, złożony z kilkudziesięciu ochotników.

Reklamacja niezbędnych pracowników.

Ministerstwo Spraw Wojskowych wydało rozkaz o reklamacji niezbędnych pracowników dla utrzymania w ruchu hut żelaznych, walcowni, stalowni i wszelkich innych fabryk pracujących wyłącznie lub prawie że wyłącznie dla potrzeb wojska.

Rozkaz ten zezwala na reklamowanie od poboru tych wykwalifikowanych pracowników (majstrów, specjalistów, kowali, tokarzy, monterów), którzy są niezbędnie potrzebni dla podtrzymania ciągłości pracy zakładu.

Pracownicy reklamowani otrzymują 3-ch miesięczne odroczenie służby z prawem ewentualnej prolongaty na dalsze 3 miesiące.

Zarządy fabryk wyżej wymienionych, chcąc korzystać z tego prawa dla swoich pracowników, niezwłocznie muszą przesłać do Referatu Przemysłu Wojennego D. O. Gen. Łódź (Piotrkowska 91) pisemnie umotywowane podanie z wyszczególnieniem **zamówienia** wojskowego i odpowiednim dowodem. W tym podaniu należy także zaznaczyć:

1) ogólną ilość pracujących w fabryce, 2) ilość pracujących przy zamówieniach wojskowych. 3) ilość pracujących, a podlegających poborowi, 4) ilość pracowników niezbędnych, których pragną reklamować od poboru.

Ponadto zainteresowane Zakłady Przemysłowe winny przesłać do odpowiednich Powiatowych Komend Uzupełnień imienny wykaz tych poborowych, których zatrzymanie w fabryce jest konieczne. Pracownicy reklamowani zaś otrzymują od właścicieli lub upełnomocnionych dyrektorów fabryk zaświadczenie podług następującego wzoru i które złożą w Komisji Przeglądowej odpowiedniej P. K. U.

Obowiązek dostarczenia rowerów.

Komisarjat rządu na m. Łódź, na mocy ustawy o rzeczowych świadczeniach wojennych, oraz polecenia wojew. łódzkiego z dnia 13 sierpnia wezwał odpowiedniem rozporządzeniem wszystkie znajdujące się na terenie miasta Łodzi instytucje i osoby prywatne, aby w dniu 19 sierpnia r. b. o godz. 8-ej rano dostarczyły na ul. Ogrodową nr. 17 wszystkie posiadane rowery i akcesorja pod rygorem aresztu do 1 roku i grzywny do 100 tysięcy marek.

Oddział strzelców w Łodzi.

Powstał drugi oddział związku strzeleckiego w Łodzi. W zarządzie figurują: dr. Kopciński, p. Wysznacki, p. Kowal, prezydent Rżewski i ławnik Klimaszewski. Zadaniem związku jest popularyzowanie wiedzy wojskowej wśród szerokich warstw robotniczych.

Podwyżka taryfy za gaz.

Zarząd miasta, przejmując kierownictwo gazowni, postawił sobie jaką wytyczną oddawanie gazu szerokiemu ogółowi mieszkańców po cenie możliwie przystępnej. Jednakże ogólny wzrost ceny węgla, materjałów fabrycznych i robocizny zniewolił zarząd miasta już z chwilą objęcia gazowni do podniesienia taryfy za gaz do oświetlenia mk. 140 za 1000 szt. sześc., zaś gaz do silników do mk. 80 za 1000 szt. sześc. Sporządzony obecnie preliminarz wydatków i wpływów na rok budżetowy 1920-21 na sumę 71,719,400 mk. przewiduje w wydatkach pozycje następujące: węgiel 41,435,000 mk., pensie dla robotników i urzędników 15,272,000 mk., przebudowa pieców, reperacja maszyn i przewodników mk. 5,500,000. Tak znaczny wydatek na remont gazowni spowodowany został tem, że poprzedni dzierżawcy gazowni, przewidując umiastowienie tej instytucji, od dłuższego czasu wstrzymywali się od wszelkiego remontu. Z tego powodu gazownia w chwili przejęcia jej przez miasto znajdowała się w stanie opłakanym, wymagającej gruntownej naprawy. Wobec tak znacznych wydatków na koszta eksploatacji rada nadzorcza gazowni miejskiej celem pokrycia mogącego powstać deficytu w wysokości około 11 miljonów mk. widzi się zmuszoną podnieść dotychczasową taryfę do mk. 200 za 1000 st. sześc. gazu do oświetlenia i do mk. 140 za 1000 st. sześc. gazu dla silników. Pomimo wzmiankowanej podwyżki gaz jest jednym z tych produktów, który podrożał najmniej w stosunku do cen z 1914 roku, o czym świadczy wykaz poniższy.

W roku 1914 1000 klg. węgla koszt. 28,08, obecnie 1500 mk. podrożało 52 razy; w r. 1914 1 godz. robocizny koszt. mk. 0,41, obecnie 18,75 mk. podrż. 32 razy. W roku 1915 1000 st. sześc. gazu koszt. 6,48, obecnie 140 mk. podrż. 21 razy, 1000 st. sześc. gazu przy podniesionej taryfie obecnie 200 mk. podrż 29 razy; w roku 1914 1 hekt. koksu kosz. mk. 2,05, obecnie 150 mk. podrż. 72 razy; w roku 1914 sto f. koszt. mk. 3,24, obecnie 300 mk. podrż. 92 razy. Tak więc przy nowej taryfie cena gazu jest prawie wdwójnasób niższa od ceny węgla w stosunku do cen przedwojennych.

Strzały do patrolu.

Z domu przy ul. Wschodniej № 45, dano wystrzał rewolwerowy do przechodzącego patrolu wojskowego i żandarmerji. W sprawie tej zatrzymano 7 osób podejrzanych, przeciwko którym wszczęto dochodzenie. Zatrzymanych przesłano do Urzędu śledczego.

Wyniki obławy.

Podczas obławy zarządzonej w dniu 13 b. m., zatrzymano 144 osoby, z tych 117 po wylegitymowaniu i sprawdzeniu zwolniono, 22 przesłano do D-twa żandarmerji i 5 do poszczególnych komisarjatów policyjnych.

Z piśmiennictwa.

Dr. Tadeusz Mogilnicki. Pielęgnowanie i karmienie niemowląt.

Str. 213, IV, r. 1920.

Napisanie podręcznika popularnego z zakresu hygieny stosowanej wymaga nie tylko zupełnego opanowania przedmiotu, ale — w stopniu równym — znajomości tych praktyk, jakie w danej dziedzinie są w użyciu. Tylko bowiem wytknięcie popełnionych błędów, zwalczenie fałszywych poglądów, umotywowanie naukowe pochodzenia praktyk szkodliwych — trafić mogą do przekonania czytelników. I to czytelników tak bardzo zainteresowanych, jakimi są matki, kiedy przedmiotem wykładu jest zagadnienie zdrowia i życia ich dziecka.

Książka, o której mowa, przynosi właściwie dużą znajomość tych przestarzałych — i dla tego tak powszechnych — przesądów, którymi nasiąknięty jest pokój dziecięcy naszych rodzin, nawet niby kulturalnych. Tok wykładu żywy, nigdy oderwany, zawsze z praktyki wychodzący i dla praktyki przeznaczony — czyni książkę i łatwą w czytaniu i przekonywującą.

Treść zawiera — wyliczam nagłówki większych rozdziałów: Pielęgnowanie noworodka. Pielęgnowanie oseska. Najczęściej spotykane błędy przy pielęgnowaniu niemowląt. Złe przyzwyczajenia. Przesądy. Zabobony. Karmienie naturalne. Matka. Mamka. Karmienie sztuczne. Karmienie mieszane. Odstawienie od piersi. Choroby niemowląt zależne od wadliwego karmienia i pielęgnowania.

Zgodny z poglądami przez naukę obecnie uznawanymi—stanowi ten podręcznik bardzo cenny nabytek literatury polskiej. Jest — bez wątpienia — najlepszym tego rodzaju wydawnictwem u nas.

Dr. P. T. L.

Handel dewizami i walutami.

— —

Dziennik ustaw z dnia 11 b.m. № 73 ogłasza rozporządzenie ministerstwa z dnia 7-go sierpnia r. b. o ograniczeniu obrotów dewizami i walutami zagranicznemi. Według powyższego rozporządzenia prawo handlu dewizami i walutami zagranicznemi przysługuje jedynie instytucjom bankowym posiadającym specjalne upoważnienie ministerstwa skarbu t. zw. bankom dewizowym.

Reprezentanci tych banków będą uczestniczyli w komisji dewizowej, której zadaniem będzie regulowanie obrotów walutami i dewizami. Osoby posiadające w chwili wydania rozporządzenia dewizy i waluty zagraniczne winny je zgłosić do dnia 25 sierpnia r. b. w ministerstwie skarbu bezpośrednio lub za pośrednictwem banków dewizowych.

Do dnia 10 września winni oni waluty bezwarunkowo sprzedać bankom dewizowym lub P. K. K. waluty uzyskane po ogłoszeniu rozporządzenia winny być sprzedane natychmiast po uzyskaniu bankom dewizowym. Celem zakupna walut obcych zwracać się należy wyłącznie do banków dewizowych, które w razie przychylnej decyzji komisji dewizowej co do rozdziału walut sprzedają je klijentowi w razie potrzeby wydają zezwolenia na wywóz zagranicę sprzedanych walut względnie dewiz zestawionych przez komisję dewizową.

Wywóz z kraju dewiz i walut bez tego zezwolenia jest wzbroniony. Na prowincji po za Warszawą upoważnione są do wydawania zezwoleń na wywóz oddziały. Zabroniony jest wywóz zagranicę wszelkich papierów procentowych i dywidendowych bez zezwolenia ministerstwa skarbu. Rozporządzenie zawiera nad to szereg ograniczeń co do dokonywanych obrotów na rachunek osób i instytucji mających siedzibę zagranicą.

Komisja dewiz nie normuje obrotu rublami i koronami niestemplowanemi wobec czego obroty temi walutami nie podlegają żadnym ograniczeniom jednakże przywóz ich w granice państwa nie jest dozwolony. Przekroczenia karane będą więzieniem względnie aresztem do jednego roku i grzywną do 100,000 mk.

Prawo banków dewizowych posiadają na razie następujące instytucje finansowe mające siedzibę w Warszawie: Bank angielsko-polski, Bank dla handlu i przemysłu w Warszawie, Bank przemysłowy warszawski, Bank towarzystw spółdzielczych, Bank zachodni, Bank ziemiański, Bank zjednoczonych ziem polskich, Bank związku spółek zarobkowych w Poznaniu oddział w Warszawie, Dom handlowy Natanson i Synowie, Ziemski bank kredytowy we Lwowie oddział w Warszawie.

Równocześnie minister. skarbu powołuje do współdziałania w komisji dewiz szereg banków prowincjonalnych, których spis będzie dodatkowo ogłoszony.

Giełda towarowa w Łodzi,

Dnia 16 sierpnia 1920 r.

Przędza baweln. w żądaniu tranz.		
№ 24/1	400.—	880.—
№ 32/2	500.—	480.—
Przędza czesank.		
№ 56/2 AB	1567	za kilo
Przędza szewiot.		
№ 20/1	825.—	„
Przędza szew. ang.		
№ 30/1 sup. lust.	925.—	„

Dziś Premjera!

Grand-Kino
72. Piotrkowska 72.

Po raz pierwszy w Łodzi!
Od 17 do 23 sierpnia 1920 wł.

TRUCIZNA ROZKOSZY

Wspaniały dramat w 5 cz. rzymskiej wytwórni „Tiber"

ze słynną artystką **Diomirą Jakobini** w roli głównej.

Początek o g. 6.30, w sob. niedz. o g. 5 pp. ost. seansu o g. 9.30.

Pod dyr. Agencji kinemat. „Corso" w Warszawie.

KINO
POLONIA
16 Konstantynowska 16

Dziś i dni następnych!

Urocza tragiczka
Franceska Bertini

w 6-cio aktowym włoskim dramacie p. t.

W SZPONACH APASZÓW

Komenda Straży Obywatelskiej

na miasto Łódź

wzywa wszystkich zapisanych w Biurach Zaciągowych S. O. przy ul. Czerwonej Nr. 8 i Nawrot Nr. 28

do stawienia się d. 18 sierpnia 1920 r.

punktualnie o godz. 7 wiecz.

przy ul. Czerwonej 8.

Żeńskie Gimnazjum Żydowskie
Tow. żydowskich szkół średnich
w Łodzi.

Egzaminy wstępne do wszystkich klas rozpoczną się dnia 26 sierpnia. Zgłoszenia przyjmuje kancelarja w godzinach przedpołudniowych. Dyrekcja donosi nadto, że w roku bieżącym otwartą będzie klasa przedwstępna dla chłopców i dziewczynek w wieku od lat 6-u. 70?—3

ZĘBY SZTUCZNE BIAŁE I ZŁOTE w szczękach i pojedyńczo, nawet połamane kupuje i płaci najwyższe ceny

Skład przyborów dentystycznych **ZALCMAN**, Wschodnia № 45.
Przyjmuje od godz. 9 rano do 7 wiecz. bez przerwy. 595—1

Pierwszorzędny krawiec wojskowy
Sz. Weksler, Piotrkowska 32,
poleca wielki wybór gotowych ubrań oraz przyborów dla wojska; przyjmuje zlecenia z własnego i powierzonego materjału. 700-2

Zawiadomienie.

Niniejszym mam zaszczyt zawiad mić Szanowną Klijentelę, iż z dniem dzisiejszym moja **pracownia sukien**, mieszcząca się przy **Al. Kościuszki № 31** zostaje nadal czynną.
682-1 Z poważaniem **SINGEROWA.**

Do sprzedania
z powodu wyjazdu do Warszawy
urządzenie jaworowe
pokoju stołowego i sypialnego, może być odrazu i mieszkanie 2-pokojowe z kuchnią w Wólfówce, przystanek Marysin, dom Gradowskiego, I piętro na pr. 629—3

Dr. S. KANTOR
Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i moczopłciowych.
Leczenie promieniami Röntgena i światłem.
Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej.
Godz. przyjęcia: 9—2 r. i od 6—8 pop. Dla pań od 5—6 pp.

Dr. I. Silberstrom
Zielona 11 (róg Zachodniej)
Chor. skórne i weneryczne.
Przyjmuje: od 8—10 r. i 4—8 w. w niedziele: od 8—11 rano.

Choroby skórne i weneryczne
Dr. Lewkowicz
Konstantynowska 12.
Od 9 — 1 i od 6 — 8. Panie od 6 — 6. 914—20

Lekarz-Dentysta
B. LISKIER-MĘCZYŃSKA
Aleja 1-go Maja № 5.
Przyjm. od 10—1 i 3—7. 677—2

Dr. Szumacher
powrócił.
Choroby skórne i weneryczne.
Godz. przyjęć: od 4—6, prócz niedziel i świąt.
Benedykta № 1.

Lekarz-Dentysta
H. Kaizer-Grabińska
Zawadzka 27
powróciła. 606—2

Lekarz-Dentysta
P. GAJST-SZTRAUCHOWA
powróciła.
Przyjm. od 10—1 i 3—7.
Dzielna № 11. 472—3

Lekarz Dentysta
P. Zytnicka
powróciła.
Konstantynowska № 9. 641—3

Lekarz-Dentysta
Helena Dudowska
powróciła.
Cegielniana № 43. 639—3

Lekarz-Dentysta
Helena Konówna
powróciła.
Rozwadowska № 6.
przyjmuje 10—1 i 4—6. 658—3

Lekarz-Dentysta
S. Rosenblatt
Andrzeja № 9.
Wznowiła przyjęcia od 10—1 i 4—7, w niedz. do 1. 664—2

Doktór
Wacław Makarewicz
Choroby: weneryczne, skórne i moczopłciowe.
Przyjmuje od 9—1 pp. i od 3 — 6 wiecz.
Ul. Rozwadowska № 4 448—

Kawaler
lat 32, pragnie zapoznać się z panną lub wdową majętną w celu matrymonialnym, najchętniej z prowincji. Oferty do „Głosu" sub. „Bławat".

Zagubiono patent kat. III na sprzedaż garderoby, wyd. przez Kasę Powiatową, na imię Izraela Rogozińskiego, Główna 9.

Massażysta
S. KAJZER
Zawadzka № 27
powrócił. 7-2

Kupuję brylanty,
złoto, srebro, perły, djamenty, biżuterję, płacę najlepsze ceny.
S. Milich. 219-15
Konstantynowska 7, prawa oficyna, I piętro.

Jadąc z Brzezin
do Łodzi został zgubiony paszport, wyd. w Łodzi, oraz pożyczka państwowa na mk. 5.000 na imię Szoela Bernheima.
Zwrócić za wynagrodzeniem: Zawadzka 40. 43—3

Zgubiono w niedzielę w kinie „Casino" pamiątkową
bransoletkę
złotą z ametystem. Uczciwy znalazca raczy odnieść za nagrodą: Dzielna 27, I piętro. 62—1

Absolwent
Politechniki Warszawskiej
przyjmie posadę nauczyciela w średnim zakładzie naukowym. Specjalność: fizyka, chemja, matematyka. Oferty sub. „M." do Adm. „Głosu". 75—2

Kupuję
biżuterję, brylanty, złoto, srebro, platynę, zegarki, płacę ceny najwyższe. Sienkiewicza 20 m. 16. ostatnie wejście, parter.

KROWA
mleczna do sprzedania. Wiadomość: Hotel „Savoy" Nr. 621. 697—2

Dr. Ludwik FALK
Choroby skórne i weneryczne
przyjm. od 2—3 i 6—8 w.
Nawrot № 7. 563—3

Dr. A. Sztajnberg
6 sierpnia 3 (Benedykta)
powrócił. 576—2

Lekarz-Dentysta
Henrietta Berlinówna
wznowiła przyjęcia.
Piotrkowska 124.

Ogłoszenia drobne.

AAA. Kupię meble, dywany, garderobę, futra, bieliznę, różne sprzęty domowe, płacę najlepiej. Chrzanowicz, Wólczańska 43 m. 6.

A.A.A. Taniej, niż wszędzie. Resztki i ze sztuki różnych towarów okciowych. Kilińskiego (Widzewska) 40 m. 10. 574-20

A. A. A. Do sprzedania torf w większej ilości. Wólczańska № 222, m. 17, od 1—3. 666—3

Abiturjentka polskiego gimnazjum filologicznego przyjmuje lekcje. Wólczańska 41, m. 29. Zastać można od 4—6. 488—4

Akuszerka Pipikowa, Piotrkowska 132, m. 14. Dla pań przyjezdnych lokal. 084—1

AI Łóżka, szafę, otomanę, stół, krzesła, różne drobiazgi wyprzedam. Piotrkowska 20 m. 4, front. 679—0

Do sprzedania prasa do torfu mechaniczna, lokomobila około 12 P. S. na kołach. Wólczańska № 222, m. 17, od 1—3. 667—3

Do sprzedania para dębowych łóżek, ewent. cała sypialnia. Aleja I Maja 77 m. 12. 619—2

Do wynajęcia pokój umeblowany z całodziennem utrzymaniem. Benedykta 18. m. 3. 652—1

Fortepian salonowy, altówkę, skrzypce induktor, salonik i stary kredens sprzedam: Przejazd № 40, m. 35. 649—2

Fortepian używany krótki sprzedam. Kupię pianino lub zamienię za wynagrodzeniem. Oferty z ceną sub. „Piano". 91-3

Hurtownia „Drogista" poszukuje szafy sklepowej i kontuaru. Oferty do Hurtowni, Piotrkowska nr. 69. 621—3

Inteligentna panna poszukuje posady do dzieci. Wiadomość: Zawadzka 39 m. 11, ch Topf. 699—1

Kupuję meble, dywany garderobę, futra, bieliznę, różne sprzęty domowe, płacę najlepiej Benedykta 19, w sklepie. 55—30

Lekcji udzielam. Specjalność: francuski, łacina, matematyka. Sienkiewicza 50 m. 36, 3—5 po poł. 689—5

Meble różne, maszynę, zegar, kołyskę sprzedam tanio. Piotrkowska № 223, m. 3. 27—10

Młode bezdzietne małżeństwo poszukuje pokoju umeblowanego z kuchnią lub bez. Oferty do „Głosu" sub „H. S." 637—3

Meble nowe, używane, najtaniej. Piotrkowska 116, I piętro, front. 556—4

Nauczycielka (z Rosji) z 8-kl. wykształceniem, władająca polskim i hebrajskim, poszukuje zajęcia. Cegielniana 63—47. 686—2

On cherche un Français pour prendre leçons de conversation française en change de polonnaise cons „M." 690—2

Ogrodnik-ochotnik z długoletnią praktyką, dobremi świadectwami poszukuje posady od 1-go października: poczta Stryków, ogrodnik Buszel. 648—3

Oddam dziecko na własność (dziewczynka, niechrzczona). Wiadomość: Wschodnia 5, u stróża. 550—3

Posady ekspedjentki w jakimkolwiek interesie poszukuje młoda panienka. Sienkiewicza 40. Mleczarnia. 610—2

Pokoju w śródmieściu z wygodami poszukuje inteligentna osoba. Oferty sub „K. L." w admin. „Głosu". 663—2

Półdziennej posady poszukuje buchalterka-korespondentka: polski, niemiecki, francuski, biegła maszynist a. Warunki przystępne. Oferty dla „Półdnia". 645—1

Potrzebni czeladnicy na szpilkowe roboty. Ul. Brzezińska 48, Celiński. 692—3

Poszukuję mieszkania, złożonego z 3—4 pokoi z wygodami. Oferty do administracji, Nr. kwitu 12681. 684—2

Rutynowany pedagog udziela lekcji w zakresie klas 8 realnych. Specjalność: matematyka. Nowomiejska 5, m. 6, 2-4. 98—6

Sprzedam starą cegłę czyszczoną i drzewo stare. Wierzbowa 14. 634—3

Student prawa kijowskiego uniwersytetu poszukuje lekcji lub posady biurowej. Oferty sub „R" do „Głosu". 6 7—2

Sprzedam parę łóżek, szafę, wyżymaczkę, noże, widelce, łyżki platerowane Piotrkowska nr. 189—9. 489—6

Uczeń kl. 8 gimnazjum filologicznego z czteroletnią praktyką przygotowuje do wszystkich klas. Adres: Orner, Cegielniana 66, od 4-6. 701—1

Uczeń VII kl. gimnazjum udziela lekcji i korepetycji. Oferty pod „Uczeń" do „Głosu". 628—2

Zagubione dokumenty:

Adamczewski Antoni zgubił książeczkę wojskową, wyd. w Łodzi. 657 3

Baryśpolski Gerszon Jakób zgubił paszport niemiecki, wyd. w Hambornie oraz tymczasową kartę pobytu, wydaną w Łodzi. 661—3

Braun Nacha zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 681—3

Cymmerman Sura zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 90-3

Długosz Jan zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 640—3

Frenkiówna Marja zgub. kartę węglową. Zawadzka 37. 665—1

Felwisz Pinkus zgubił paszport, wydany w Łodzi. 685-3

Feingoldowa Regina zgubiła paszport niemiecki, wydany w Łodzi. 694—3

Grynberg Abram Moszek zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 696—3

Goldberg Lejbuś zgubił zaświadczenie rejestracji poborowej, wydane w Łodzi. 695—1

Grunewald Adolf zgubił tymczasowy dowód osobisty wyjazdowy do Wiednia, wyd. w Łodzi. 641—3

Gornsztejnówna Pola zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 97-3

Halpern Sara Eta zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 658—3

Kilnborg Pajbuś zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 660—3

Konsztajn Faiga Cyrla zgub. dowód osobisty, wyd. w Strykowie. 659—3

Kujawski Zygmunt zgubił legitymację chlebową na 6 osób. 688—1

Kaprzak Stanisława zgub. paszp niemiecki, wydany w Łodzi. 83—3

Kantorowicz Izrael zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 680—3

Lewkowicz Salomon zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 628—3

Lipszyc Juda Zyskind zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 25-3

Lehman Jakób zgub. dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 635—3

Lubelski Władysław zgubił legitymację chlebową na 6 osób. 653—1

Tołup Jakób zgub. kartę węglową. 778—1

Lipnowska Gusta zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 672—3

Pływacka Salomea zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 91—3

Płużny Moszek zgubił paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 85—3

Szydłowski Menachem zgub. kartę węglową. 673—3

Szwider Szymon zgubił kartę rejestracji 1887 roku. 636—1

Wysokier Zofja zgubiła paszport niemiecki, wydany w Warszawie. 657—3

Widawski Juda zgubił dowód osobisty, wyd. w Zduńskiej Woli. 642-3

Wróblewska Eugenja zgub. dowód osobisty, wyd. w Łodzi. 654—3

Wisteneckl Abram zgub. dowód osobisty, wyd. przez Komendę Policji w Łodzi. 65—3

Wolf Helena zgub. paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 618—3

Wrocławski Henoch zgubił legitymację chlebową na 4 osoby Średnia 27.

Wierzchowska Fajga zgubiła paszport niemiecki, wyd. w Łodzi. 698—3

Zaginął wachlarz w parku „Julianów". Zwrócić za wynagrodzeniem: Kilińskiego 150, Litmanowicz. 676—1

Zagubiono paszport niemiecki familijny, wydany Gochmanowi w Łodzi na 4 osoby. 613—3

Złoczewski Henoch zgub. dowód osobisty, wyd. w Sieradzu. 611—3

Zalcman Bella zgubiła dowód osobisty, wyd. w Mławie. 600-3

Zgubiono paszport fam. niem., wyd. w Łodzi, na imię Rubinsztejna. -3

Zaginęło zaświadczenie od paszportu, wydane w warsztatach krawiecko-szewck. int. G. O. Ł. na imię Władysławy Stepnickiej. 691—1

Zaginął dowód osobisty, na imię Kremer Poli, wyd. w m. Sopockinie, ziemi suwalskiej, powiat Augustowo. 633—3

Zagubiono paszport niemiecki familijny, wyd. w Łodzi, na im. Szajna, Sara, Jakób, Ryfka, Dwojra Berliner. 1—3

Zgubiono paszport familijny niemiecki, wyd. w Łodzi na im. Lajzer i Majer Ringort. 651—3

Rytorowska Sabina zgubiła paszport podróży, wydany przez komisarjat m. Kamieńca-Podolskiego 80—3

PRENUMERATA: Miesięcznie Mk. 35.—, Kwartalnie Mk 105.—. Za odnoszenie dopłaca się Mk. 5.— miesięcznie. Prenumerata przez pocztę miesięcznie Mk. 45.—, Kwartalnie 135.—, Zagranica Mk. 60.— miesięcznie.

OGŁOSZENIA: Zwyczajne: 2.50 fen. za wiersz nonparelowy jednoszpaltowy, Drobne: 40 fen. za wyraz, najmniej 4.00 Mk. Poszukiwanie pracy 30 fen. wyraz. Nadesłane: przed tekstem 3.00 Mk., w tekście 10 Mk po tekście 5.00 fen. za wiersz nonp. (str. 5 szp.). Nekrologi: 3.50 Mk. za wiersz nonp. (str. 5 szp) Zaręczynowe i zaślubinowe po Mk. 150 po tekście. Za termin. druk ogłosz. i ofiar adm. nie odpowiada.

Redaktor i wydawca Marceli Sachs.

W drukarni „Głosu Polskiego" Piotrkowska 86